

መገ-ዓዝያ

ባቡርን አውቶቡስን

ብሽግሊታ / ብእግሪ

መኪና / ሞተርሳይክል

ናይ መምርሒ / ምዝዋር ተሽከርካርቲ ፍቓድ

ባቡርን አውቶቡስን

ህዝባዊ መጉዳዥያ አብ ስዊስ አዝዩ ጽቡቕ ትሕተ-ቅርጺ ኣለዎ። ብቐሊሉ ኩሉ ቦታታት ብባቡር ወይ ባውቶቡስ ክትበጽሑ ይከኣል። ናይ መጉዳዥያ ኣገልግሎት ብስራሕ ልክዕ ኣብ ግዜኡን ኣብ ዝተመደበልን ናይ ግዜ ፍልልይ ይኻዓዛ።

ህዝባዊ መጉዳዥያ

ህዝባዊ መጉዳዥያ (ÖV) ኣብ ስዊስ ልዑል ዋጋ ኣለዎ። ኩሉ ቦታታት ኣብ ሰዓት ብዙሕ ግዜ ክትበጽሑ ይከኣል። ከምኡ ስለዝኾነ ከኣ ብዙሓት ተጋዕዞቲ ባቡር ወይ ኣውቶቡስ ይጥቀሙ። መጉዳዥያ ዋጋ ብተዛማዲ ክቡር ኢዩ። ነዚ ንምቅላል ገንዘብ ንምቁጣብ ግን ዝተፈላለየ ተኸእሎታት ኣሎ። ኣቦናሚ/ንዝተናውሐ ግዜ ዝኸኣል፡ ወይ ናይ ሕሱር ዋጋ ትኬት ምግዛእ ይከኣል። ብተዛማዲ ሕሱር ዝኾነ ፍርቂ ዋጋ ትኬት (Halbtaxabo) ንኣብነት ናብ ምሉእ ስዊስ ዘገልግል ፍርቂ ዋጋ ዝገብር ትኬት ንዓመት ዘገልግል ምግዛእ ይከኣል።

ምጉዳዢ ትኬትን ኣቦነሚንትን / ንነዊሕ ግዜ ዘገልግል ትኬት

ባቡር ጌሩ ክጎዳዝ ዝደሊ ሰብ ኣቐዲሙ ናይ መጉዳዢ ትኬት (Billett) ክገዝእ ይግባእ። ኣብ ባቡር ትኬት ምግዛእ ኣይከኣልን ኢዩ። ኣብ ኣውቶቡስ ግን ዝተፈላለየ ሕጊ ኣሎ። ኣብ ኩሎም መደበር ባቡራትን ኣብ ናይ ኣውቶቡስ ጠጠው ዝብላሉ ቦታታትን ናይ ትኬት መቐረጺ ማሸናፊ/ኣውቶማት ኣለዎ። ኣብ ዕበርይቲ መደበር ባቡራት ናይ ትኬት መሽጢ ባንኮ ውን ኣሎ። ትኬት ኣብ መስመር ኢንተርነት ወይ ኣብ ናይ ኢድ ተለፎን ክትገዝእ ይከኣል። ብዙሕ ግዜ ብህዝባዊ መጉዳዥያ ዝንቀሳቐሱ ሰባት፡ ዝተፈላለየ ናይ ነዊሕ ግዜ ትኬት /ኣቦነሚንት/ ክገዝኡ ይምረጽ። እዚ ናይ ዝተወሰነ መስመር ጉዕዞ፡ ናይ ዝተወሰነ ቦታ/ከባቢ/ ወይ ከኣ ኣብ ምሉእ ስዊስ ዝርከባ መጉዳዥያ ዘገልግል ሓፈሻዊ ትኬት/ኣቦነንት (Generalabonnement) ምግዛእ ይከኣል። ክሳብ 16 ዓመት ዕድሜኡ ምስ ወለዲ ወይ ምስ ኣቦ/እናሓን ብዘይ ገለ ናይ መጉዳዥያ ክፍሊት ኣብ ስዊስ ክትኻዓዝ ይከኣል። ናይ ጅኒዮር ወይ ናይ ደቂ-ሓን (Junior- oder Enkelkarte) ምስዝህልዎኹ፡ ብነጻ ትጎዳዝ። ቆልዑት ትሕቲ 6 ዓመት ዝዕድሜኦም ብነጻ ይጎዳዙ። ሓበታ ንትኬትን ኣቦነንትን ዝምልከት፡ ካብ ናይ ስዊስ መንገታዊ ናይ ሓዲድ ትካል (SBB) ወይ ካብ ናይ ኣውቶቡሳት ትካላት ክርከብ ይከኣል።

ክኣንቶን ኣርጋው - A-Welle/ ኣ- ዌለ= መልኮርኮር

ኣብ ውሽጢ ካንቶን ኣርጋው፡ ናይ ትኬት ዋጋ ወይ ታሪፍ ወሳኒ ማሕበር፡ ኣ-ዌለ ዝተባህለ ማሕበር (Tarifverbund A-Welle) ፍሉይ ዋጋ ትኬት፡ ኣቦነሚንት፡ ናይ ምሉእ መዓልቲ ትኬት ይውስን። እቲ ከባቢ ናይ ካንቶን ኣብ ዝተፈላለዩ ዞናት ይምቐል። ትኬት ኣብ ኣውቶቡስ ወይ ኣብ ባቡር ተገዚኡ ኣብቲ ዝተገዝአሉ ከባቢ፡ ኣብ ዝተወሰነ ቦታ የገልግል። ካብቲ ከባቢ ወጻኢ ዝጉዳዝ ግን፡ ካልእ ተወሳኺ ትኬት የድልዮ።

ናይ ምሉእ መዓልቲ ትኬት ናይ ምምሕዳር ከባቢ

ኣብ ውሽጢ ስዊስ ሓዲ ነዊሕ ናይ መዓልቲ ጉዕዞ ዝምድብ ሰብ፡ ካብ ብዙሓት ምምሕዳር ከባቢታት ናይ ምሉእ መዓልቲ ትኬት (Gemeindetageskarte) ብዝሓሰረ ዋጋ ክገዝእ ይኸኣል። ነዚ ዝምልከት ሓበሬታ ናይቲ ከባቢ ምምሕዳር ቤት-ጽሕፈት ይሕብር።

ናይ ለይቲ ናይ መጉግዘያ መስመራት

አብ ቀዳመ ሰንበት አብ ካንቶን አርጋው፡ አውቶቡሳትን ባቡርን አምስየን ናይ ለይቲውን ከይተረፈ አገልግሎት ይህባ። ተጠንቀቕ፡አብዘን ናይ ለይቲ መስመራት ፍሉይ ክፍሊት ታሪፍ አሎ።

ዝያዳ ሓበሬታ (ሊንክአድራሻታት ብሮፕራት ቡለቲን)

www.zdravo-aargau.ch/ti/mobility/train-and-bus

ብሽግለታ / ብእግሪ

አብ ብግቡእ ዝተሓንጸጸን ዝተሃንጸን መስመር ብሽግለታ: አብ ካንቶን አርጋው ብብሽግለታ ክትጉግዝ ምቹእ ኢዩ። ብዙሓት ሞያዊያን ሰራሕተኛታት ናብ ስራሕ ንክመላለሱ ብሽግለታ ይጥቀሙ። ንብእግሪ ዝጉግዙ ወይ ዝዛወሩ ውን ጽቡቕ ናይ መንገዲ መስመራት ኣሎ።

ብእግሪ ወይ ብብሽግለታ (Velo) ምጉግዝ

ናይ ካንቶን አርጋው ከተማታትን ምምሕዳር ከባቢታትን: ንምዝዋር ብሽግለታ ኣዝዩ ምቹእን ውሑስን ኢዩ። ንሓጺር መንገዲ ብዙሓት ሰባት መካይኖም ከምዘይናቶም ይርእይዎን። አብ ብዙሕ ቦታታትናይ ብሽግለታ ወይ ናይ ኣጋር መንገዲ ኣሎዉ። ኣጋር ተጋግዘቲ ኣብ ኩሉ ናይ ኣጋር ምልክት ብጫ ሕንጻጽ ዘለዎ ጽርግያታት: (ብዘይካ ናይ መንገዲ ሴማፎር ምልክት ሕግታት ዘለዎ) ብእግሪ ክገግዙ ከለዉ ቀዳምነት ኣለዎም። አብ ካንቶን አርጋው ብዙሕ ናይ ብእግሪ ትዛወረሉን: ተፈጥሮ እትርእየሉን ናይ ዕረፍቲ ግዜ እተሕልፈሉን ቦታታት ንምኻድ ዘኽእል ብዙሕ መንገዲታት ኣሎ። ናይ እግሪ ጉዕዞ ዝግበረሉ መንገዲ ብብጫ ሕብሪ ዘለዎ ታቤላ ተመልኪቱ ይርከብ።

ሕግታት ንዘወርቲ ብሽግለታ

አብ ስዊስ ብሽግለታ ንምዝዋር: ፍሉይ መምርሒ ፍቓድ ወረቐት ወይ ፈተና ኣየድልን። ሓፈሻዊ ኣብ ምምራሕ መኪና ዘለዉ ሕግታት ምኽታል የድሊ። ፍሉን ናይ ብሽግለታ መንገዲ መስመር ጽርግያ ምስዝህሉ ግን: ነዚ ብዝግባእ ክትጥቀሙ ይግባእ። ብሽግለታ: ንተሽከርካርቲ ብንጹር ትርእ ክትከውን ኣለዎ: (ክልተ ጽቡቕ ዝሰርሕ ፍሬኖ: ቃጭል: ዘንጸባርቕ ብቅድሚትን ድሕሪትን) ናይ ርእሲ ቆቢዕ /ሄልመት ክትገብር ግድን ኣይኮነን: እንተተገብረ ግን ተመራጺ እዩ። ዘወርቲ ብሽግለታ: ኣብ ዝኾነ ኣጋጣሚ ሓደ ናይ ግዴታዊ ድሕነት ውዕል ክኣትዉ ኣለዎም። በዚ ኣብ ሰብ ወይ ንዘሰዕብዎ ዕንወት ንክሸፈነሎም ውሕስነት ይረኽቡ።

ምልምግድ ምዝዋር ብሽግለታ

ምዝዋር ብሽግለታ ክላመድ ዝደሊ ሰብ: ሓደ ስልጠና ክወስድ ኣለዎ። ነዚ ዝምልከት ስልጠና ኣብ ካንቶን አርጋው ብግሕበር ፕሮ ቬሎ (Pro Velo) ይወሃብ። ንስደተኛታት ዝምልከት ስልጠና ምዝዋር ብሽግለታ ኣብ ገለ ምምሕዳር ከባቢታት ብፍሉይ ይወሃቡ። ሕሱራት ዝተጠቀሙሉን ብሽግለታ: ካብ ናይ ብሽግለታ ማዕከን ትካል (Velobörsen) ይርከባ።

ናይ ብሽግለታ መጉግዢያ

አብ ባቡር ወይ ኣብ ኣውቶቡስ ብሽግለታ ሒዞ ክጉግዝ ዝደሊ ሰብ: ሓደ ፍሉይ ትኬት ክገዝእ የድልዮ። ኣብ ኩሉ ቦታ ወይ ኩሉ ግዜ እዚ ተኽእሎ የሎን። ገለ ክፋል ኣብ ባቡር ወይ ኣውቶቡስ ንብሽግለታ ዝኸውን ቦታ ይሕሃእ።

ዝያዳ ሓበሬታ (ሊንክ ኣድራሻታት ብሮፕራት ቡለቲን)

www.zdravo-aargau.ch/ti/mobility/bicycle--on-foot

መኪና / ሞተርሳይክል

አብ ስዊስ አዝዩ ብጽቡቕ ምትእስሳር ዝተሃንጸ ጽርግያታት ኣሎ። መብዛሕትኡ ጽርግያታት ብነጻ ብዘይ ክፍሊት ትጥቀሙሉ። ናይ ተሽከርካቲ ሕግታት ኣብ ስዊስ ዓቢ ትርጉም ኣለዎ። እዚ ሕግታት እንተዘይተተግቢሩ ኣብኡ ዝውሰን መቐጻጸቲ ኣዝዩ ብዙሕ ኢዩ።

ናይ ተሽከርካቲ ሕግታት

ሕግታት ተሽከርካቲ ኣብ ስዊስ ንመራሕቲ መካይን ኣዝዩ ዓቢ ትርጉም ዘለዎ ሕጊ ኢዩ። ነዚ ምስዘይትግብር ዝግበር መቐጻጸቲ ምስ ካልኣት ሃገራት ብምዝማድ፡ ኣዝዩ ብዙሕ ኢዩ። ዓቢ ጉድለት ወይ ምጥሓስ ሕጊ ምምራሕ ተሽከርካቲ ምስዝፍጸም ግን፡ እቲ መምርሒ ፍቓድ ብትራፊክ ክትሕደግ ይክኣል። ገለ ኣገደስቲ ሕግታት፡

- ዝለዓለ ናህሪኣብ ውሽጢ ከተማ ወይ መንበሪ ገዛውቲ፡ 50 ክሎሜተር ኣብ ሰዓት፡ ኣብ ደገ : 80ኪሎሜተር ኣብ ሰዓት፡ ኣብ ኣውራ ጎደና/ ዓቢ ጽርግያ፡ 120 ኪሎሜተር ኣብ ሰዓት
- ኣብ ኣውራ ጎደና/ ዓቢ ጽርግያ፡ብየማን ምሕላፍ/ምቕዳም ክልኩል ኢዩ።
- መብራህቲ መኪና ዋላ ብመዓልቲ ክበርህ ኣለ
- ኩሎም ሰባት ኣብ መኪ ተሳርም ዘለዉ፡ ብቁልፊ ክእሰሩ ኣለዎም።
- ቆልዑት ኣብ ናይ ቆልዑት ኮፍመበሊ ኮፍ ክብሉ ይግባእ (ኣብ 12 ዓመት ዕድሁም ወይ 150 ሴንቲ ሜተር ቁመቶም።
- እንዳዘወርካ ተለፎን ብናይ እዝኒ መስምዒ ጥራይ ምዝራብ ይፍቀድ።
- ኣልኮል ወይ ኣቪቭ ወሲድካ ምዝዋር የቕጽዕ (Promillegrenze 0.5)
- ብእግሪ ተጎዳዝቲ ኩሎ ግዜ ቀዳምነት (ኣብ መሰጋገሪ ኣጋር) ኣለዎም፡ ኣብ ሰማፈሮ/መብራህቲ ዘለዎ ግን ብሕጊ ምልክታት ይቕየድ።

ናይ ጎደና ክፍሊት

ጎደናታት ብመንግስቲ፡ ካንቶንን ምምሕዳር ከባቢን ይምወሉ። ጎደናታት ብዘይ ገለ ክፍሊት ክትጥቀሙሎም ይከእል። ካብዚ ወጻኢ ዝኾኑ፡ ቀንዲ ዓበይቲ ጽርግያታት ካብ ከተማ ናብ ካልእከተማ ዘራኽቡ/ ኣውቶባን፡ ክትጥቀሙሎም ክፍሊት ኣለዎ። ነዚ ዓበይቲ ጽርግያ ዝጥቀም በዓል መኪና፡ ነዚ ዝምልከት ናይ ክፍሊት ትኬት ኣብ መኪና ዝጥቓዕ (Vignette) ዝዚኡ ይጥቀም። እዚ ትኬት ኣብ ቕድሚት ዝርከብ ናይ መኪና ቤትሮ ይጥቓዕ። እዚ ትኬት ካብ ናይ እንዳ ነዳዲ ወይ ካብ እንዳ ፖስታ ወይ ኣብ ናይ ተሽከርካቲ ቤት-ጽሕፈት ምግዛእ ይከእል።

ውሕስነት / ድሕነት

አብ ስዊስ አብ ናይ መኪና ድሕነት/ውሕስነት ዝተመዘገባ መክአይን ጥራይ ምጥቃም ይከኣል። ናይ መኪና ናይ ድሕነት/ውሕስነት ግዴታዊ ውዕል (Motorfahrzeug-Haftpflichtversicherung) ካብ ዝተፈላለዩ ናይ ውልቂ ናይ ድሕነት/ውሕስነት ትካላት ይወሃብ። እዚ ውሕስነት፡ አብ ንብረትን ሰብን ንዝወርድ ቦቲ ተሽከርካሪ ዕንወት ይክሕስ፡አብ ናይ ገዛእ መከናኻ ዝወርድ ዕንወት ግን ተወሳኺ ብድላይካ ትኣትዎ ድሕነት/ካስኮ/ (Kaskoversicherung) ይሽፈን/ይክሓስ። መጠንቀቓታ፡ ካብ ሕግን ስርዓትን ምምራሕ መኪና ወጻኢ ብዝሰዕብ ዕንወት ገን፡ እቲ ናይ ድሕነት ትካል፡ ኣይክሕስን/ኣሽፍንን ኢዩ። ንኣብነት፡ ኣልኮል ወይ ሕሺሽ ወሲድካ ምስትዝውር ንዝሰዕብ ዕንወት፡ መራሕ መኪና ብሕጊ ተሓታቲ ይገብሮ። ናይ ተሽከርካርቲ ግዴታዊ ናይ ድሕነት ክፍሊት፡ አብ ናይ ውልቂ ግዴታዊ ናይ ድሕነት ክፍሊት ኣይጠቓለልን ኢዩ።

ካብ ደገ መኪና ምእታው / ምምጻእ

ንነዊሕ ግዜ መኪና ናብ ስዊስ ኣእትዩ ክጥቀሙላ ዝደለ፡ ነዚ ኣብ ጉምሩኽ ከመዝግባን ግብሪ ክሽፍልን ይግባእ። እቲ መኪና ወይ ተሽከርካሪት ውን ጥዕንኣ ክጻረን ክረጋገጽን ኣለዎ። ናይ መኪና ድሕነት/ውሕስነት ውን ምእታው የድሊ። ኣብ ርእሲዚ ናይ ምዝዋር መኪና ፍቓድ፡ ናይ ስዊስ ታርጋ/ቅጽሪ ሰሌዳ መኪና ካብ ናይ ስዊስ በዓል-ስልጣን ናይ ጎደና ተሽከርካርቲ (Strassenverkehrsamt) ናይ ካንቶን ኣርጋው ምውጻእ የድሊ።

ዝያዳ ሓበሬታ (ሊንክ ኣድራሻታት ብሮቩራት ቡለቲን)

www.zdravo-aargau.ch/ti/mobility/car--motorcycle

ናይ መምርሒ / ምዝዋር ተሽከርካርቲ ፍቓድ

አብ ስዊስ መኪና ወይ ሞተርሳይክል ንምዝዋር፡ ሓደ ዘይወደቐ መዘወሪ/መምርሒ ፍቓድ ወረቐት የድሊ።ናይ ወጻኢ ወይ ናይ ደገ መምርሒ ፍቓድ ወረቐት አብ ስዊስ ምስኣቶኻ ክሕደሱ ወይ ናብ ንያ ስዊስ ፍቓድ ክቕየሩ አለዎም።

ንኣይ ወጻኢ / ደገ ናይ መምርሒ / ምዝዋር ተሽከርካርቲ ፍቓድ

አብ ስዊስ ክነብር ዝመጽእ እሞ ኣቕዲሙ መምርሒ ፍቓድ ምምዝዋር መኪና (Führerausweis) ዘለዎ ፡አብ ውሽጢ 12 ወርሒ ነቲ ፍቓድ ናብ ናይ ስዊስ ክቕይር አለዎ። ነዚ ኣብ ናይ ካንቶን ናይ ጎደና ተሽከርካርቲ ቦዓል መዚ (Strassenverkehrsamt) ናይ ጽሑፍ ጠለብ/ዶማምዳ ክቕርብ አለዎ። ከከም መበቐል ሃገር፡ ናይቲ መምርሒ ፍቓድ ዝተውህበሉ፡ እቲ መምርሒ ምልዋጥ ፍቓድ ይፈላለ። ኣብ ገሊኡ ናይ ምዝዋር ፈተና ይግበር፡ ወይ እቲ ሓታቲ ናይ ክልሱ-ሓሳብ ፈተና ክገብር ይስተት። ብዓል- ስልጣን ናይ ጎደና ተሽከርካርቲ፡ ናይ ካንቶን ኣርጋው ዝያዳ መወከሲን ሓበሬታን ይዝርግሑ።

ናይ ምዝዋር / ምምራሕ መኪና ክእለት ፈተና

አብ ስዊስ ሓደ ፍቓድ መምርሒ/ ምዝዋር መኪናንምውናን፡ ንዕኡ ዝምልከት ፈተና ምግባር ኣድላዪ ወይ ናይ ግድን ኢዩ። እዚ ፈተና ናይ ክልሱ-ሓሳብን ናይ ተግባርን ፈተና የጥቓልል። ኣብዚ ፈተና ክሳተፉ ዝፍቀደሎም ሰባት ካብ 17 ዕመት ናላዕሊ ጥራይ ኢዮም። ናይ ክልሱ-ሓሳብ ፈተና ኣብ ካንቶን ኣርጋው፡ ብጀርመን፡ ፈረንሳይ ወይ ብጣሊያን ጥራይ ይግበሩ።ነዚ ዝምልከት ቅድመ-ኩነትን ኣገባብ ኣተገባብራ ቅደም ተኸተልን፡ ናይ ካንቶን ኣርጋው ናይ ጎደና ተሽከርካርቲ ቦዓል ስልጣን ምውካስ ይከእል። ዓባይ መኪና/ላስትዋገን/፡ ኣውቶቡስ፡ ታክሲ ንምዝዋር፡ ፍሉይ ፈተና የድሊ።

ዝያዳ ሓበሬታ (ሊንክኣድራሻታት ብሮፕራት ቡለቲን)

www.zdravo-aargau.ch/ti/mobility/drivers-license